

Розвиток обдарованості учнівської молоді є одним із пріоритетних напрямів сучасної освіти в Україні. Формування інтелектуального потенціалу нації, підтримка талановитих учнів та створення умов для їхнього всебічного розвитку – важливі завдання, що стоять перед освітньою системою кожного регіону. Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти традиційно продовжує координацію та методичний супровід системи роботи з обдарованою, здібною учнівською молоддю щодо участі в інтелектуальних змаганнях (олімпіадах, турнірах, конкурсах тощо).

Актуальними залишаються виклики, спричинені воєнним станом, щодо організації та проведення заходів за участю учнівської молоді. Значними перешкодами є:

- технічні проблеми в долученні здобувачів освіти до онлайн-проведення інтелектуальних змагань (повітряні тривоги, нестабільний інтернет-зв'язок, аварійні відключення електропостачання тощо);
- фізична та психічна перевантаженість учнів, яким довелося тимчасово залишити Україну й навчатися одночасно у двох закладах освіти (іноземній та українській школі).

Слід зазначити, що методичні служби та заклади освіти, в яких навчаються учасники інтелектуальних змагань, не завжди надають методичну й технічну підтримку під час змагань (поодинокі випадки, коли учень необізнаний з правилами роботи, був відсутній на пробному підключенні, долучається до змагання з невірним підключенням пристрою зв'язку / недостатньою кількістю пристроїв, що унеможливорює демонстрацію робочого місця та об'єктивність виконання завдань).

Тож у 2025–2026 навчальному році основними стратегічними напрямами роботи Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти за напрямом «Науково-методичний та організаційний супровід роботи з обдарованими дітьми» визначено такі:

- модернізація проведення олімпіад і турнірів за новим Положенням про учнівський олімпіадний та турнірний рух;
- науково-методичний та організаційний супровід проведення масових заходів з обдарованою учнівською молоддю (олімпіади, відбірково-тренувальні збори, конкурси тощо) у дистанційному форматі, координація участі в IV етапі всеукраїнських учнівських олімпіад від Миколаївщини;
- висвітлення в засобах масової інформації заходів за участю талановитої учнівської молоді (сайт МОППО);
- аналіз динаміки результатів участі учнів Миколаївщини в усеукраїнських етапах інтелектуальних змагань.

Сучасні освітні трансформації, зокрема впровадження реформи Нової української школи, вимагають від педагогів підвищеної уваги до добору ефективних форм та методів навчання, спрямованих на розвиток обдарованих і здібних учнів. В умовах воєнного стану належна організація роботи в цьому напрямі набуває особливої актуальності.

Інтелектуальні змагання відіграють значну роль у розвитку особистості, адже мотивують учнів до саморозвитку, поглиблюють їхні знання та вдосконалюють навички, сприяють формуванню ключових життєвих компетентностей. Тому надзвичайно важливо підтримувати й заохочувати молодь до активної участі в заходах, розглядаючи це як інвестицію в їхнє успішне майбутнє.

Участь учнів ЗЗСО Миколаївської області в усеукраїнських учнівських олімпіадах з навчальних предметів

У січні – лютому 2025 року проходив III етап всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів (далі – Олімпіади). III етап Олімпіад проведено в дистанційному

форматі з використанням сервісу «Google Classroom» на належному організаційному та науково-методичному рівнях. Участь узяли 546 учнів закладів загальної середньої освіти Миколаївської області.

Результати свідчать про наявність ефективної роботи з обдарованими дітьми, відповідальне ставлення до підготовки учнів до Олімпіад. Через воєнний стан організаційні комітети певних територіальних зон прийняли рішення не брати участі у III етапі, що значно вплинуло на загальну кількість учасників.

Переможцями III етапу Олімпіад з української мови і літератури, англійської, німецької мов, математики, хімії, правознавства, фізики, інформаційних технологій, інформатики, астрономії, географії, історії та біології стали 263 учні ЗЗСО Миколаївської області.

Основним результатом методичної роботи є щорічна активність та високий рівень досягнень учнів Миколаївщини –учасників всеукраїнських інтелектуальних змагань. З метою визначення складу команд для участі у IV етапі Олімпіад і якісної підготовки з 22 до 28 лютого 2025 року проведено відбірково-тренувальні збори переможців III етапу Олімпіад з української мови і літератури, англійської мови, математики, фізики, астрономії, історії, правознавства, інформаційних технологій, біології, хімії, географії; із 17 до 20 лютого 2025 року – з інформатики. Усього – 84 учасники зборів.

У березні – квітні 2025 року відбувся IV етап Олімпіад з української мови і літератури, математики, хімії, правознавства, фізики, інформаційних технологій, інформатики, астрономії, географії, історії та біології. Узяли участь 49 учнів ЗЗСО області, 21 став переможцем.

У квітні – травні 2024 року на загальнодержавному рівні організовано конкурсні відбірково-тренувальні збори для участі в міжнародних учнівських олімпіадах. 2 учні ЗЗСО Миколаївщини долучилися до змагань з астрономії (на базі ліцею Київського національного університету імені Тараса Шевченка):

- Беліков Олег, учень 10 класу Миколаївського ліцею імені професора М. Александрова Миколаївської міської ради;
- Гаврилюк Андрій, учень 11 класу Миколаївського ліцею імені професора М. Александрова Миколаївської міської ради.

Стипендіати

Отримання стипендії для здобувачів освіти – це завжди визнання інтелектуальних зусиль та мотивація до подальшого зростання, творчого розвитку й активної участі в культурному житті громади. Призери підсумкового етапу XXV Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика, які посіли I місце, стали стипендіатами Президента України:

1. Незнающа Софія, учениця 9 класу Новоодеського ліцею № 4 Новоодеської міської ради, учитель – Третякова Лариса Петрівна.
2. Пхайко Альона, учениця 10 класу Ліцею «Перспектива» Доманівської селищної ради, учитель – Миронюк Світлана Володимирівна.

Участь в обласних, всеукраїнських та міжнародних інтелектуальних змаганнях

В умовах війни й за змішаного чи дистанційного формату навчання школярі Миколаївщини не втрачають мотивації та продовжують брати участь у масових заходах різного рівня, демонструючи стійкість, завзятість, прагнення до самореалізації. Серед таких заходів:

- заочний обласний конкурс з інфомедійної творчості «Пролісок» (01–31 березня 2025 року, 97 робіт, переможці – 60 учнів);

- III (обласний) етап XXV Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика (22 лютого 2025 року, 159 учнів 3–11 класів закладів загальної середньої освіти, 18 учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти, 12 студентів закладів фахової передвищої освіти та 5 студентів закладів вищої освіти Миколаївської області; переможці: 87 учнів ЗЗСО, 6 учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти; 6 студентів закладів фахової передвищої освіти, 4 студенти закладів вищої освіти);
- III (обласний) етап XV Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка (31 січня 2025 року, 117 учнів закладів загальної середньої освіти, 20 учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти, 17 студентів закладів фахової передвищої освіти, 6 студентів закладів вищої освіти Миколаївської області);
- IV етап XV Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка (15 лютого 2025 року, 32 здобувачі освіти: учні закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти, студенти закладів передвищої фахової, вищої освіти, 17 переможців);
- III (обласний) етап XXIV Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості з номінацій «Література» та «Історія України і державотворення» (06–07 лютого 2025 року, у номінації «Література» представлено 25 учнівських робіт, у номінації «Історія України і державотворення» – 20 робіт, на IV етап конкурсу подано 3 роботи);
- IV етап XXV Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика (06 березня 2025 року, 33 учасники від Миколаївської області, 2 переможці);
- Міжнародний математичний конкурс «Кенгуру» (20 березня 2025 року, 800 учасників);
- Всеукраїнський фізичний конкурс «Левеня» (01–04 квітня 2025 року, 246 учасників: 25 – відмінний результат, 132 – добрий результат).

З метою інформаційно-методичного супроводу, оприлюднення підсумків змагань та іміджування системи роботи з обдарованою учнівською молоддю Миколаївщини оперативно висвітлюється інформація щодо інтелектуальних змагань на сайті МОІППО в рубриках: «Анонси», «Новини», «Олімпіади, турніри, конкурси».

Рекомендації щодо участі в III етапі всеукраїнських учнівських олімпіад з базових навчальних дисциплін у 2025–2026 навчальному році

Роз'яснення та методичні рекомендації щодо нового Положення про учнівський олімпіадний та турнірний рух розміщено в додатку до листа МОНУ від 24.06.2025 № 1/13233-25 «Щодо положення про учнівський олімпіадний та турнірний рух». Режим доступу:

https://docs.google.com/document/d/1EYBE5HQ_rQJfG7Fg0dX5RxdfU89phosi/edit?tab=t.0

Зразки звітів, заявок, протоколів – у Положенні про учнівський олімпіадний та турнірний рух (додатки 2–4). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0187-25%23Text#n415>

Джерела:

1. Положення про учнівський олімпіадний та турнірний рух (затверджено наказом МОНУ від 30 грудня 2024 року № 1820, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 06 лютого 2025 року № 187/43593). – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0187-25%23Text#n19>

2. Роз'яснення та методичні рекомендації щодо Положення про учнівський олімпіадний та турнірний рух. – Режим доступу : https://docs.google.com/document/d/1EYBE5HQ_rQJfG7Fg0dX5RxdfU89phosi/edit?tab=t.0
3. Наказ департаменту освіти і науки Миколаївської обласної військової адміністрації від 25 квітня 2025 року № 127 «Про підсумки участі в III та IV етапах всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів у 2024–2025 навчальному році». – Режим доступу : <https://drive.google.com/file/d/1bo8SDa-Wll-pD-sUueTlvYbCmCNc9jIV/view>

Інтернет-ресурси:

1. Сайт МАНУ: <https://man.gov.ua/all-ukrainian-olympiads>
2. Рубрика «Олімпіади, турніри, конкурси» на сайті МОІППО: <https://moippo.mk.ua/olimpiady-konkursy-turniry/>